kunne optage Konkurrencen paa det engelske Marked, og det saa meget mere som Gardinerne sendes derover for at bleges. Det er altsaa alt sammen slet ikke Aarsagen til dens Underlegenhed, men Aarsagen ligger paa et helt andet Punkt, som ogsaa er oplyst, og det er det, som jeg særlig vil henlede Opmærksombeden paa, nemlig Forholdet med Arbejdslønnen. Uagtet de danske Arbejdere ikke faa en højere Løn end de skotske, er Arbejdslønnen dog en Udgiftspost, der er forholdsvis cirka 88 pCt. højere i Danmark end i Skotland, idet Arbejdslønnen pr. Styk i Skotland kun er 1 Kr. 36 Øre, men i Danmark 2 Kr. 56 Øre. Her ligger Grunden til, at ingen som helst Udvidelse af Produktionen, der vil nedbringe de andre Driftsomkostninger, formaar at gøre denne Fabrik konkurrencedygtig over for Udlandets ældre Fabrikker. Det er altsaa netop den Omstændighed, at de paagældende Arbejdere ere mindre produktive end de udenlandske, der gør det umuligt for dem at optage Konkurrencen med de udenlandske Fabrikker. Det er ganske det samme Forhold, der er fremdraget af det ærede Medlem for Horsens (Wulff) med Hensyn til den jydske Uldfabrik, hvor det aldeles positivt kunde paavises, at de danske Arbejdere paa Grund af deres mindre Øvelse ikke kunne naa saa vidt i Benyttelsen af Maskiner som de udenlandske Arbejdere. Det er altsaa netop Hovedsagen, og det er dette Moment, vi saa stærkt gøre gældende, at Beskyttelsen for de danske Fabrikker gør det muligt at udbetale en Arbejdsløn, som det vilde være ganske umuligt at udbetale, dersom en saadan Beskyttelse ikke eksisterede, og at derfor en saadan Nedsættelse eller Ophævelse af Beskyttelsen, som Mindretallet i Kommissionen foreslaar, nødvendigvis vil føre til en Nedsættelse af Arbejdslønnen her i Landet. Naar det ærede Medlem for Slagelse (Køedt) som yderligere Argument for sin Paastand henviste til Japan, som i kort Tid havde faaet en meget betydelig Industri, der optog Konkurrencen med Europa, maa det hertil for det første bemærkes, at Japan jo i lange Tider har været et industridrivende Land; jeg behøver blot at nævne saadanne Genstande som lakerede Sager og japanesisk Papir for at vise, at der her er en Produktion, som Europa slet ikke har kunnet konkurrere med. Altsaa Japan havde en industriel Befolkning, som det altsaa kun gjaldt om at indøve i ny Retninger; men dertil kommer, og det, tror jeg, er Hovedsagen, som ogsaa kort er berørt her, at Japanesernes Livsvilkaar ere saa ringe, at det er umuligt for europæiske Arbejdere at konkurrere med dem. Men det kan dog virkelig ikke være det ærede Medlems Mening at ville reducere danske Arbejdere til de Livsvilkaar, som de japanesiske Arbejdere maa nøjes med og efter Klimaets Beskaffenhed til Dels kunne nøjes med, hvorimod de ville være ganske umulige her i Landet. Jeg skal i Forbindelse hermed pege paa en Udtalelse af det samme ærede Medlem i hans af mig tidligere citerede Pjece om Ministeriet Reedtz-Thotts Toldreform, hvor han siger: „Tysklands Fabrikanter have „Fordelen" af en lang Arbejdstid, en lav Arbejdsløn og en højt udviklet Rutine i at give simple Varer et for Køberen tiltalende Udseende." Ja, det er netop dette, vi ville skærme danske Arbejdere imod, lang Arbejdstid og lav Arbejdsløn. Det ærede Medlem søgte derhos at paavise med Hensyn til Papirindustrien, som jeg tidligere havde berørt, at man med den Toldbeskyttelse, vi nu have, kunde naa til at erstatte den hele Kapital, pensionere Arbejderne og efterhaanden i et Aarhundrede afbetale Statsgælden. Ja, det gælder herom som om tilsvarende og lignende Beregninger, hvorom jeg har udtalt mig: man gaar ud fra Forudsætninger, som ikke ere til Stede og som ikke kunne tænkes at komme til Stede. Enten argumenterer man fra den Indtægt, som Statskassen vilde have af den nu bestaaende Toldsats, men som forudsættes nedsat, netop fordi den menes at være utilbørlig høj, og saa er det klart, at den ikke kan give den Indtægt, eller ogsaa gaar man ud fra — som det ærede Medlem her — at Staten vil opretholde den nu bestaaende Told paa Papir og derved tilvejebringe disse Midler, men samtidig forbyde Produktionen af Papir her i Landet og paabyde en Nedlæggelse af de eksisterende Fabrikker. Ja, jeg anser dette for et fuldstændigt Tankeeksperiment, men saa meget er dog i hvert Tilfælde klart, at naar Staten gjorde det, fik Forbrugerne ikke det mindste af Toldlettelsen, som stilles dem i Udsigt, thi saa er Forudsætningen, at man opretholder de samme Toldsatser for at kunne udføre disse finansielle Eksperimenter.

Det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds (Neergaard) udtalte i Gaar Aftes dels over for mig, dels over for det ærede Medlem for Horsens (Wulff), at vore Betragtninger over de Virkninger, som en Toldnedsættelse vilde øve, vare alt for mekaniske, thi Forholdene stillede sig ikke saaledes i det virkelige Liv, som vi sagde; Beskyttelsen kunde efter hans Mening ikke afgøre Arbejdslønnens Højde, og en Nedsættelse vilde ikke føre til en Indskrænkning i Arbejdertallet. Det sidste vilde det ærede

□